

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۰/۰۵/۱۹

جليل غنی هروی

موضع همسایگان در تامین صلح در افغانستان

با امضای توافق سیاسی بین داکتر اشرف غنی و داکتر عبد الله عبد الله یکی از موانعی که سر راه تطبیق موافقتنامه ایالات متحده و امریکا با طالبان برای ختم جنگ بیست ساله این کشور در افغانستان که طولانی ترین جنگ این کشور در خارج از ایالات متحده خوانده شده، بر داشته شد و قرار بود ده روز پس از امضای آن موافقتنامه بتاريخ ۲۹ فیروزی ۲۰۲۰ پس از هجده ماه مذاکره در دوحه پایتخت امیر نشین قطر بین زلمی خلیل زاد نماینده خاص امریکا برای صلح افغانستان و ملا عبدالغنی برادر معاون سیاسی طالبان، مذاکرات بین الافغانی ده روز بعد از آن بین گروه طالبان و هیات دولت افغانستان آغاز گردد ولی به دلایل مختلف از جمله اختلافات بین داکتر اشرف غنی و داکتر عبد الله روی نتایج انتخابات ریاست جمهوری و عدم تشکیل هیات واحدی از جانب دولت افغانستان، به تعویق افتاد و اکنون بعد از تقریباً سه ماه که این اختلافات پایان یافت، انتظار می رود با تعیین داکتر عبد الله عبد الله به حیث رئیس شورای عالی مصالحه جهت پیشبرد عملیه صلح با طالبان و همچنان سهم پنجاه در صدی در حکومت، زمینه آغاز این مذاکرات فراهم گردد. روی همین منظور زلمی خلیل زاد نماینده خاص امریکا برای صلح افغانستان سفر به دوحه و افغانستان و شاید هم به سایر کشور های منطقه و سایر کشور های ذیدخل جهت تشویق جانبین به شروع مذاکرات بین الافغانی آغاز کرده است.

در جریان هجده ماهی که آقای خلیل زاد برای ترتیب و تنظیم این موافقتنامه بین امریکا و طالبان در منطقه در رفت آمد بود، به استثنای ایران بار ها از پاکستان، هند، روسیه، چین، ازبکستان و برخی کشور های علاقمند دیگر به شمول کشور های عضو ناتو و مقر این سازمان در بروکسل دیدن نمود تا بتواند نظریات و نگرانی های این کشور ها را نیز برای حصول این توافق و آوردن صلح در افغانستان در نظر داشته باشد. بیشترین دیدار های خلیل زاد در سطح منطقه درین رابطه، با مامورین پاکستانی بوده است و پس از آن سفر های متعددی هم به هند داشته است و در آخرین سفرش به هند که تقریباً دو هفته قبل داشت گفت هند برای رفع نگرانی هایش با طالبان مستقیماً صحبت نماید که این خود به مفهوم اقدام دیگر او و یا شاید هم از حکومت امریکا بوده باشد تا به طالبان مشروعیت منطقی نیز بدهد، همانطوری که از همان آغاز ماموریتش به این سمت، در بزرگ نمایی طالبان و تقریباً هم ردیف دانستن این گروه با دولت افغانستان، کوشیده است.

ولی درین هیچ جای شک نیست که نقش کشور های منطقه و به خصوص همسایگان نزدیک افغانستان، از زمان سقوط سلطنت و متعاقب آن از جمهوری داود خان تا حاکمیت حزب دموکراتیک خلق و تهاجم شوروی وقت به افغانستان و سپس حکومت تنظیمی و ظهور طالبان و سقوط آنها و رویکار شدن دولت جدید پس از سال ۲۰۰۱ ، به نحوی از انحا مشهود بوده که یا در تجهیز و تربیه قوای مخالف دولت های حاکم در افغانستان و یا هم در حمایت و یا مخالفت سیاسی با چنین دولتهای در مجامع بین المللی و منطقی صف آرائی های داشته اند. هر یک از همسایگان دور و نزدیک افغانستان در پهلوی منافع غیر مشروع بر مبنای پالیسی های بر تری جونی ها، رقابت های منطقی و جهانی نگرانی های مشروعی نیز دارند که به ثبات و آرامی اوضاع سیاسی و اقتصادی افغانستان و تأثیرات آن بر این همسایگان ارتباط نا گسستگی دارد. بدون در نظر داشت چنین نگرانی های مشروع و حفظ توازن بین مناسبات افغانستان با همه همسایگان، تامین ثبات و صلح دایمی در افغانستان همیشه با کشیدگی ها و حتی مقابله های همراه بوده که افغانستان را میدان رقابت های منطقی بین این کشور ها و بعضاً با در نظر داشت موقعیت ستراتیژیک افغانستان، صحنه رقابت ها و رویاروی قدرتهای جهانی در تاریخ پر از فراز و نشیب افغانستان گردانیده است.

با امضای توافقنامه سیاسی بین داکتر اشرف غنی و داکتر عبد الله عبد الله عملیه براه انداختن مجدد و جدی ماموریت صلح در افغانستان، چه از جانب ایالات متحده امریکا و چه از جانب سایر متحدین اروپائی و غیر اروپائی افغانستان و چه از جانب همسایگان دور و نزدیک در هر گوشه ای از جهان رونق گرفته و همه ای کشور های علاقمند که مستقیماً از بیست سال به اینطرف زیر نام مبارزه با دهشت افگنی در افغانستان دخیل

د پانو شمیره: له ۱ تر ۳

افغان جرمن آنلاين په درنیت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنی دلیکنیزی بنی پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرو مخکی په خیر و لولی

هستند و یا در صحنه سیاسی با در نظر داشت رقابت ها و قرابت های مکانی دخیل دانسته می شوند، تماسها، گفت و شنود ها و تبادل نظر های شان را از سر گرفته و از این توافق استقبال نموده اند و در عین زمان این تماسهای مجدد نشان می دهد که در هر گونه مصالحه و توافقی نقاط نظر و نگرانی های این کشور ها، با ملاحظاتی که به آن بطور مختصر اشاره شد، نا دیده گرفته شده نمی تواند. در نیم قرن اخیر که افغانستان دستخوش نا امنی ها، جنگهای داخلی، تهاجم قشون سرخ شوروی سابقه، تحولات عمیق در ساحات سیاسی و نظامی و دولت داری قرار داشته است هر یک از کشور های منطقه به خصوص نزدیکان و همسرحد با افغانستان یا با داشتن میلیونها مهاجر و یا با علایق قومی و نژادی و مذهبی سرمایه گذاری های کرده اند و امروز به انتظار بهره کشی از این سرمایه گذاری ها هستند چه این بهره بر داری ها سیاسی باشد، چه قومی و نژادی، چه مذهبی و زبانی و چه اقتصادی و بنا بران همه به انتظار سهمی از کشوری هستند که با دخالت اکثریت این کشور ها به ویرانه ای مبدل گردیده و ملتی مجروح و معتاد و فقیری از یک ملت غیور و مستقل و با فرهنگ و تاریخ درخشان بجا گذاشتند. البته نا گفته نگذیریم که فرزندان نا خلفی هم بوده اند که زمینه این دست درازی ها و مصیبت ها را فراهم ساخته اند.

یکی از حرکات جدید نمایانگر تجدید فعالیت های سیاسی برای یاد دهانی از نگرانی های کشور های همسایه هم تبادل نظر تصویری (ویدیویی) نمایندگان خاص روسیه، چین، ایران، و پاکستان در رابطه با افغانستان است که روز دو شنبه هجدهم می ۲۰۲۰ صورت گرفت. به گزارش تلویزیون طلوع این نمایندگان پس از این مذاکرات و تبادل نظر ها اعلامیه سسیزده ماده ای به پشتیبانی از توافق سیاسی بین داکتر اشرف غنی و داکتر عبد الله عبد الله نشر کردند که در ماده اول آن به صراحت اعلام داشته اند که به حاکمیت، استقلال، و آزادی و اراده مردم افغانستان احترام می گذارند.

نمایندگان این چهار کشور ضمن حمایت از روند صلح به رهبری و مالکیت افغانها و در خواست از گروه های قومی و احزاب افغانستان به شمول طالبان که هر چه زودتر زمینه را برای آغاز مذاکرات میان افغانان فراهم بسازند؛ از صلح جامع و پایدار حمایت نموده اند ولی ایران درین بخش احترام به قانون اساسی جمهوری اسلامی افغانستان و حقوق قانونی زنان و گروه های قومی و مذهبی را علاوه نمود.

نمایندگان روسیه، چین، ایران و پاکستان با ابراز نگرانی از تهدید جدی هراس افگنی در افغانستان، تمامی طرف ها را فرا می خوانند که در برابر القاعده، داعش، جنبش اسلامی ترکستان شرقی، تحریک طالبان پاکستان و سازمان های هراس افکن دیگر که بر ضد کشور های منطقه فعالیت می کنند اقدام قاطع کنند و تولید و قاچاق مواد مخدر را در افغانستان یک سره نابود بسازند؛

این ماده اعلامیه این کشور نگرانی هر یک از این چهار کشور را در رابطه با گروه های دهشت افگنی که یا طبق ادعا ها از پاکستان و یا هم از افغانستان فعالیت دارند، تبارز می دهد و بخشی از نگرانی های مشروع همسایگان افغانستان است که به آن در بالا اشاره شد. القاعده و داعش از افغانستان و یا مناطق سرحدی در جمهوری های شمال افغانستان، جنبش اسلامی ترکستان شرقی در ایالت سینکیانگ چین منطقه اقلیت مسلمان نشین آیغور های چین عملیات دهشت افگنی انجام میدهند، و تحریک طالبان پاکستان به ادعای این کشور، از خاک افغانستان علیه پاکستان عملیات تخریبی و دهشت افگنی را پیش می برد.

اعلامیه نمایندگان این کشور تاکید می کند که در مسایل مربوط به افغانستان در ارتباط خواهند بود و مشترکاً برای صلح و ثبات در افغانستان کار خواهند کرد. این ماده اعلامیه نشان می دهد که نگرانی ها و خواسته های این کشور ها نباید نا دیده گرفته شود و به نحوی گروه دیگری را برای به کرسی نشاندن خواسته های شان در هر توافقی برای صلح و ثبات دایمی در افغانستان، تشکیل داده اند. چنین ائتلاف و یا اتحاد گره دیگری بر عملیه صلح خواهد افزود. درین ائتلاف و همفکری حضور هر چهار کشور قابل ملاحظه است. روسیه در رقابت منطقوی و مقابله با ایالات متحده و کوشش برای داشتن نقشی در همه مسایل جهانی به خصوص در سرحدات متحدین خود، نشان می دهد که با در نظر داشت سوابق روابط نزدیک با افغانستان و موقعیت ستراتیژیک و نزدیکی با ساحات تحت نفوذ روسیه، چراغ سبزی بدون شرایط به امریکا و سایر متحدین آن در منطقه نشان خواهد داد. چین که یکی از همسایگان افغانستان است و در بیست سال گذشته در بخش های انکشاف و معادن افغانستان سرمایه گذاری نموده و همچنان از نفوذ رقبای خود درین منطقه نگران است، و ایران که مناسباتش با امریکا متشنج است و در عراق و سوریه تحت فشار شدید امریکا و متحدین آن قرار دارد، نمی خواهد که افغانستان منبع فشار دیگری برای آن کشور باشد و از گروه ها و منافعی که در افغانستان دارد منصرف شود. پاکستان به پیوستن به این ائتلاف و هموائی با این سه کشور می خواهد به امریکا نشان دهد که اگر به خواسته های آن کشور در افغانستان که همانا تشکیل یک حکومت ضعیف و حضور پر رنگ گروه طالبان در چنان حکومتی است پرداخته نشود، می تواند موانعی بیشتری به خصوص در برابر وعده های رئیس جمهور ترمپ برای خروج عساکر امریکائی از افغانستان با متحدین جدید ایجاد نماید. ابعاد حل معضله افغانستان به پیمانۀ دخالت مستقیم و غیر مستقیم بیش از چهل کشور جهان گسترده و پیچیده است. اینکه شورای عالی مصالحه و

دولت افغانستان و متحدین بین المللی آن به تامین صلح ثبات و خروج کامل عساکر امریکائی تا جولای سال ۲۰۲۱ طبق تقسیم اوقات آقای ترمپ، موفق خواهند شد؟ فقط گذشت زمان جوابگوی آن خواهد بود.

پایان

د پانو شمیره: له ۳ تر ۳

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلپکنی د لیکنیزې بڼې پازوالی د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په څیر و لولئ